

Mestmanagement voor een duurzame landbouw

Jos van Gastel, PV

Het Praktijkonderzoek Varkenshouderij heeft deelgenomen aan een Europees **samenwerkingsproject** op het gebied van mestmanagement, gesubsidieerd door de Europese Commissie. Het project had tot doel de milieuproblemen met betrekking tot mest in de diverse landen in kaart te brengen en te analyseren en mogelijke oplossingsrichtingen te formuleren. Mestbehandeling ter voorkoming van milieuproblemen is pas te rechtvaardigen wanneer alle andere managementopties zijn benut.

Samenwerking

De zorgen om een verantwoorde omgang met dierlijke mest heeft in verschillende Europese lidstaten geleid tot het opstellen van nationale onderzoeksprogramma's. De verschillende onderzoeksprogramma's vertonen een gedeeltelijke overlap. Dit is de aanleiding geweest voor samenwerking. Over een periode van drie jaar hebben meer dan vijftien organisaties die actief zijn op het gebied van mestbehandeling en mestmanagement in Europa bijgedragen aan een inventarisatie van de verschillende milieuproblemen met betrekking tot mest en de mogelijke oplossingsrichtingen.

Er zijn vier workshops georganiseerd waarin bestaande en mogelijke mestbehandelingstechnieken kritisch zijn geanalyseerd met betrekking tot:

- de milieuwinst;
- de benutting van mineralen uit mest;
- de economische voordelenkosten;
- de inpasbaarheid op veehouderijbedrijven.

Conclusies

Gezien de grote verschillen tussen de individuele veehouderijbedrijven in de diverse landen is een algemeen geldende oplossing voor de mestproblematiek niet voorhanden. De verschillen op grond van bedrijfsgrootte, productiewijze, klimaat, grondsoort en lokale omgevingsfactoren vereisen een individuele benadering van de problematiek. Voor sommige specifieke bedrijfsituaties biedt mestbe-

werking een reële optie om problemen ten aanzien van geur en distributie op te lossen. Scheiding, compostering, biogaswinning en/of beluchting worden op enkele grotere bedrijven in Europa reeds toegepast. Verschillende andere technieken zijn in onderzoek. Mestbehandeling mag echter in geen geval worden aangegrepen als eerste middel om de mestproblemen op het bedrijf het hoofd te bieden. Gezien de vaak hoge kosten die gepaard gaan met mestbewerking dienen eerst alle andere managementmogelijkheden te worden benut. Voor de toekomst zijn er commerciële kansen voor producten uit dierlijke mest, zoals vloeibare concentraten of granulaten. De dierlijke mestproducten kunnen met name concurreren met kunstmeststoffen wanneer de milieu-effecten van de productie in de kostprijs worden verrekend.

Het boek "Mestmanagement" (Manure Management)

Het boek "Mestmanagement" vormt het eindproduct van het Europese samenwerkingsproject. Het boek behandelt de mestproblematiek in de verschillende Europese landen, geeft een overzicht van mestbehandelingstechnieken met reële opties en schetst de mogelijke ontwikkelingen in de toekomst. Het boek is Engelstalig. Een beperkt aantal exemplaren kan worden besteld via de afdeling Publicatiezaken van het Praktijkonderzoek Varkenshouderij. De kosten inclusief verzending bedragen f 30,- per exemplaar. ■